

Konzultace EHSV ohledně budoucnosti Evropy

Evropský hospodářský a sociální výbor

Konzultace EHSV ohledně budoucnosti Evropy

Předseda Evropského hospodářského a sociálního výboru předkládá soubor vnitrostátních konzultací předsedovi Evropské komise na plenárním zasedání dne 21. září 2017.

Co je bílá kniha o budoucnosti Evropy?

Vydání bílé knihy o budoucnosti Evropy bylo oznámeno v projevu o stavu Unie v roce 2016 a je iniciativou Evropské komise. Tato bílá kniha představuje příspěvek Evropské komise k summitu v Římě, který se konal dne 25. března 2017 u příležitosti šedesátého výročí Římských smluv a během nějž Evropská unie (EU) zhodnotila své výsledky za posledních šest desetiletí a uvažovala o své budoucnosti.

Předseda Evropské komise v ní vysvětluje hlavní výzvy a příležitosti, které EU v příštích deseti letech čekají. Je v ní představeno pět scénářů, které se týkají způsobu, jakým by se Unie mohla do roku 2025 vyvíjet, a to podle rozhodnutí, která učiní v reakci na tyto výzvy a za účelem využití těchto příležitostí:

- scénář č. 1: Pokračování v dosavadní praxi
- scénář č. 2: Pouze jednotný trh
- scénář č. 3: Státy, které chtějí, dělají více

- scénář č. 4: Dělat méně, zato efektivněji
- scénář č. 5: Dělat mnohem více společně

Na bílou knihu navazují diskusní dokumenty, které pojednávají o tématech, jako je sociální rozměr Evropy, globalizace, prohloubení hospodářské a měnové unie, budoucnost obrany EU a budoucnost jejích financí.

Diskuse zahájené v Bruselu a v členských státech by měly vyústit ve společné vypracování „plánu, vize a cesty kupředu“, které by mohly být občanům předloženy v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu, jež se budou konat v červnu 2019. Bílá kniha tedy zahájila proces, který je v zásadě společný a poměrně decentralizovaný a v jehož závěru evropští občané rozhodnou o své budoucnosti. S cílem podpořit tuto debatu tak Evropská komise navrhuje uspořádat řadu „diskusí o budoucnosti Evropy“ ve vnitrostátních parlamentech, městech a regionech celé EU. Těch se musí

účastnit i Evropský hospodářský a sociální výbor a Evropský výbor regionů.

Úloha Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV)

Dne 4. dubna 2017 obdržel pan Georges Dassis, předseda Evropského hospodářského a sociálního výboru, od pana Jean-Claude Junckera, předsedy Evropské komise, žádost o vypracování průzkumného stanoviska. Požadoval, aby mu EHSV představil nápady a priority evropské občanské společnosti týkající se budoucího rozvoje Unie.

Z tohoto důvodu EHSV zvolil netradiční metodu konzultací. Tato metoda reaguje především na nutnost zaktivizovat spíše občanskou společnost v členských státech než její zástupce v Bruselu. Dále si EHSV přeje zaručit vyvážené zastoupení různých složek evropské občanské společnosti. A v neposlední řadě mají konzultace vedené třemi členy EHSV za cíl podpořit účast subjektů podle formátu přizpůsobeného vnitrostátním kulturám (workshopy, konference).

V období od 4. května do 9. června 2017 bylo uspořádáno dvacet sedm vnitrostátních konzultací v členských státech a debat se zúčastnilo 1003 zástupců organizované občanské společnosti. Následně byly z vnitrostátních diskuzí vypracovány a sestaveny zprávy, které byly rozeslány a předány zejména předsedovi Evropské komise a poslancům přítomným dne 11. října 2017 na meziparlamentním setkání, jehož tématem byla „budoucnost Evropy“.

Usnesení EHSV s názvem **Bílá kniha Komise o budoucnosti Evropy a další záležitosti** bylo přijato na plenárním zasedání dne 6. července 2017.

Všechny dokumenty jsou k dispozici občanské společnosti a občanům (<https://www.eesc.europa.eu/cs/node/52229>).

Dvacet sedm vnitrostátních konzultací

EHSV uspořádal konzultace ve 27 členských státech: Belgie (BE), Bulharsko (BU), Česká republika (CZ), Dánsko (DK), Estonsko (EE), Finsko (FI), Francie (FR), Chorvatsko (HR), Irsko (IE), Itálie (IT), Kypr (CY), Litva (LT), Lotyšsko (LV), Lucembursko (LU), Maďarsko (HU), Malta (MT), Německo (DE), Nizozemsko (NL), Polsko (PL), Portugalsko (PT), Rakousko (AT), Rumunsko (RO), Řecko (EL), Slovensko (SK), Slovinsko (SI), Španělsko (ES), Švédsko (SE).

Tyto konzultace přinesly konkrétní informace v podobě odpovědí na otázky připravené EHSV.

1. Který z pěti scénářů, jež bílá kniha uvádí, podle vás nejlépe řeší vnitřní a vnější výzvy, kterým EU čelí, a proč?

Evropská občanská společnost má v oblasti výzev, kterým Evropská unie čelí, praktické znalosti. I přesto, že se všechny subjekty obecně shodují na skutečnosti, že postup zvolený Evropskou komisí reaguje na zásadní výzvu, občanská společnost neprojevuje skutečné bezprostřední nadšení, pokud jde o pět navrhovaných scénářů. V řadě členských států převládá obezřetnost (DE, CY, DK, EE, FI, HU, IE, IT, LV, LU, NL, SI, SE). Nicméně tři scénáře přece jen podněcují zájem i diskusi: „státy, které chtějí, dělají více“ (scénář č. 3), „dělat méně, zato efektivněji“ (scénář č. 4) a „dělat mnohem více společně“ (scénář č. 5). Naopak „pokračování v dosavadní praxi“ (scénář č. 1) a „pouze jednotný trh“ (scénář č. 2) vyvolávají jen malý zájem, nebo nejsou pokládány za vhodné (NL, PL).

Z podrobnější analýzy pak vyplývá, že scénář č. 3 je vítaný, protože se zdá realistický či nezbytný (CY, DK, ES, EE, FI). Scénář č. 4 je považován za zajímavý (DK, CY, EE), ale obecně se nezdá, že by byl dostatečně konzistentní, aby se o něm dalo vážně uvažovat. Nejvíce se diskutuje o scénáři č. 5, i když stále není považován za realistický (BE, BG, CY, FI, PL). Tento scénář také vzbuzuje více nadšení (EL,

ES, LV, LT, RO), protože navrhuje jít v integraci EU nejdále.

2. Byl by možný a vhodnější jiný scénář, jenž není zmíněn? Pokud ano, proč? Jak by z vašeho pohledu mohla být více podporována důvěra uvnitř Unie?

Zdá se, že scénáře navržené občanskou společností splňují očekávání v oblasti evropské integrace. Umožňují stanovit zásady a současně i politické páky, které by utvářely alternativní scénář. Na jedné straně hodnoty, jako je sociální spravedlnost, rozvoj evropské identity, humanismus, vzájemnost (CY, EL, FR, SE) nebo udržitelnost, (HR, HU) připomínají zásady, na kterých evropský projekt stojí. Na druhé straně politické páky, jako je prohloubení vnitřního trhu (BG, NL, CZ), měnová unie (BG, RO, CZ) a sociální rozměr (BG, ES, HU, IT, LV, LT, CZ, SK), nastiňují nový scénář.

Mnoho subjektů občanské společnosti zároveň anticipuje návrhy Komise a předkládá šestý scénář, který by navrhované možnosti kombinoval (scénáře č. 4 a 5 v BG, 3 a 4 v HU a LU, scénáře č. 5 a 3 v PL). A nakonec je tu jen zřídka zmiňovaná federalizace EU, která by měla být doprovázena zárukami (HR, SI).

Pokud jde o posílení důvěry, je zajímavé, že názory německé a řecké občanské společnosti ohledně současných překážek, které komplikují společné vyjednávání o Řecku, se v lecčem podobají.

3. Je zapotřebí více zviditelňovat Evropskou unii a lépe o ní informovat? Jakým způsobem?

Občanská společnost uvádí, že EU je příliš často očeňována vnitrostátními politickými představiteli (EL, FI, LU, MT, CZ, PL, SK). Lepší viditelnosti lze dosáhnout především tak, že bude prezentován lepší obraz EU. Pozitivně laděná komunikace (FR, IE) by se tak mohla

být opírat například o projekty financované EU (DE). Stejně tak již nejde o to, oslovit několik skupin, které se zajímají o EU, ale obecně vyvíjet snahy, které budou zaměřeny na občany (AT, FI, FR), mladé lidi (BG, CY) či dokonce žáky a studenty (LT, PL, PT) a nespokojené občany (FR).

Lepší komunikace se bude opírat o kvalitní informace a o transparentní rozhodovací proces (HR, ES, NL), objektivní média (CZ), ale i o diferencovanější komunikaci, v jejímž rámci by EU rozpoznala své slabé stránky a nedostatky (SE).

Konzultace EHSV se tak jeví jako komunikační cvičení na téma budoucnosti EU. Evropská občanská společnost by ostatně v této souvislosti měla zastávat důležitější úlohu (EL, HU, IT, SI, SE), zejména v zájmu svého zviditelnění.

4. Jsou uvedené oblasti politiky dostatečně komplexní a názorné? Jaké místo na stupnici důležitosti byste jim přiřadil(a)? Je některá zásadní oblast politiky opomenuta nebo nedostatečně zdůrazněna? Pokud ano, která a v rámci kterého z pěti scénářů by mohla být nejlépe rozpracována?

Občanská společnost je ohledně dvou bodů téměř jednomyslná. Zaprvé chybí v pěti navrhovaných scénářích sociální rozměr (DE, AT, BG, CY, DK, EE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, CZ, RO, SI, SE). Zadruhé se v nich také nevyskytuje udržitelný rozvoj (HR, FR, SI, CZ, NL, LV, IE, HU), ačkoli představuje závazek, který EU přijala vůči obyvatelům a mezinárodním partnerům.

Uvedené oblasti činnosti názorně dokládají hlavní zájmy, které jsou ve členských státech dominantní. Řecko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Česká republika a Rumunsko tak zmiňují společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a mír. Občanská společnost v Bulharsku, Finsku, Řecku, Litvě a Rumunsku

uvádí hospodářskou a měnovou unii. Stejně tak má občanská společnost značné povědomí o pravomocích EU v oblasti obchodní politiky v Německu, Chorvatsku, Finsku a Francii.

V neposlední řadě občanská společnost apeluje na politické činitele v souvislosti s tématy, která mohou zajistit větší soudržnost evropských politik, zejména v oblasti hospodářské (daňový systém a konkurenceschopnost, zejména průmyslová) a sociální (mládež, sociální investice).

5. Co se týče „cesty kupředu“, jak by měly být strukturovány „Diskuse o budoucnosti Evropy“ pořádané ve vnitrostátních parlamentech členských států, městech a regionech po celé Evropě? Jakou úlohu by na této „cestě kupředu“ měla hrát občanská společnost a jakým způsobem?

Pro četné organizace spočívá cesta kupředu v pokračování konzultací a jejich rozšiřování na místní, regionální, vnitrostátní a evropskou úroveň (FR, EL, IE, MT, RO, SU). Diskuse by navíc nabyly na důležitosti, pokud by do nich byli systematicky zapojováni sociální partneři (BE, HU, SK), hospodářská odvětví a sektory a pokud by byly více medializovány (EL). Velmi důležitou roli hrají vnitrostátní parlamenty (BG), stejně jako hospodářské a sociální rady členských států (FR, PT), jak to dokazuje činnost, kterou francouzská a portugalská rada věnovala budoucnosti Evropy a jež v červenci a září 2017 vyústila ve stanoviska.

Evropská organizovaná občanská společnost se domnívá, že již zastává funkci průkopníka. Z tohoto důvodu by měla být systematicky zapojována do hlavních diskusí o budoucnosti EU (AT, FI, SI). Určité organizace také vyzývají k činnosti v oblasti jasně vymezených témat (FR). Trvají totiž na větší koordinaci mezi různými složkami občanské společnosti a na lepší komunikaci

s cílem vyrovnat informační deficit, na který si občané stěžují (AT, EL).

6. Jaká jsou vaše konkrétní očekávání, pokud jde o výsledek konzultace?

Evropská občanská společnost očekává, že její doporučení budou převzata Evropskou komisí a objeví se například v projevu o stavu Unie (září 2017), ale také během příštích vnitrostátních diskusí. Někteří přispěvatelé však vyjadřují pochybnosti ohledně dopadu, který budou mít konzultace občanské společnosti na evropská rozhodnutí (EL). Aby se tato situace napravila, Komise je vyzývána, aby jasně vysvětlila, jak v budoucnu naloží s výsledky konzultace, kterou provedl EHSV (IE).

Všude jsou zřejmá velká očekávání ohledně konkrétních rozhodnutí a kroků (DK, FR, LU), které by vycházely realistických a uskutečnitelných cílů (BE, LU, MT) a byly stanoveny prostřednictvím důkladně promyšlených politik (NL), mezi něž patří v první řadě hospodářská a měnová unie, pilíř sociálních práv a zaměstnanost (LT, PL, PT). V jiných zemích je pro prosazení evropského projektu nutná prosperita občanů (EL) a zjednodušený způsob komunikace.

7. Jak by bylo možné více zapojit občany do utváření budoucnosti Evropy?

Občané by mohli být zapojeni více, než v současné době jsou. Ve většině zemí (DE, HR, CY, FI, FR, EL, LV, MT, CZ) je větší účast občanů považována za nezbytnou. Jako obzvláště nutné se jeví zapojení mládeže. Účast občanů by navíc měla být organizována občanskou společností, které by bylo svěřeno pořádání národních, regionálních či místních veřejných diskusí (BE, FR, LT, LU, PL).

Doporučení se týkají i skutečnosti, že by měl být plně uplatněn čl. 11 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii (SEU)¹. Z dlouhodobého hlediska se rovněž jeví jako vhodné pořádat osvětové akce o EU.

Je zmíněn i institucionální rozměr EU. Kromě nezbytné transparentnosti, která je občany vnímána jako záruka demokracie, se otázky často týkají schopnosti EU provádět decentralizované akce, jejichž účelem by bylo informovat o důležitých diskusích, např. o budoucnosti Evropy.

Závěry konzultací

Vnitrostátní konzultace byly zdrojem informací pro diskuse a usnesení EHSV. Mimo jiné odhalily i několik zajímavých prvků, které je třeba vyzdvihnout:

- Zájem nebo odmítání, které vyvolávají scénáře, neodpovídají zeměpisnému uspořádání, které by stavělo do protikladu severní, jižní, východní a západní členské státy.
- Sítě organizací v celé EU se ujaly tohoto tématu, aby vedly dialog a dokonce navrhly šestý scénář.
- Ten je patrný zejména v odpovědích na otázky č. 4 a 6.

¹ Čl. 11 odst. 2 Smlouvy o EU: „Orgány udržují otevřený, transparentní a pravidelný dialog s reprezentativními sdruženími a s občanskou společností.“

Evropský hospodářský a sociální výbor

USNESENÍ

Bílá kniha Komise o budoucnosti Evropy
a další záležitosti

Směrem k vědomí společného cíle

Pohled EHSV na budoucnost Evropy²

1. Evropská společnost a občané požadují důvěryhodnou, legitimní a odolnou EU. Evropa již více než deset let čelí politickým, hospodářským a společenským otřesům, které vyvolávají mezi občany pesimismus a nejistotu. EU potřebuje celkové strategie na podporu blahobytu svých občanů, masivních a udržitelných investic, tvořivosti a podnikání a k řešení problému prohlubující se propasti mezi bohatými a chudými, chudoby a majetkové nerovnosti. Nynější hospodářské oživení nemůže být v žádném případě výmluvou pro setrvání v pasivitě. EHSV naopak naléhavě vyzývá k nalezení promyšleného a soudržného dalšího postupu s cílem posílit důvěru a soustředit se na hmatatelné výsledky pro občany a na obrovský potenciál Evropy.
2. Je třeba vyhnout se falešným očekáváním. Cílem by především měla být EU, která je schopná nabídnout plnohodnotné rovné příležitosti pro všechny. Hospodářské, sociální a environmentální faktory jsou vzájemně provázané. Je nezbytné zajistit, aby byl kontinent schopen přizpůsobit se hlubokým transformačním procesům a silné konkurenci po celém světě a účinně formovat globalizaci podle hodnot EU.
3. Hra na „obviňování Bruselu“, kterou hrálo a stále hraje příliš mnoho lidí, musí skončit. Je nezbytné, aby byly přijaty společné závazky ze strany evropských orgánů a široké škály zúčastněných subjektů, včetně sociálních partnerů a organizací občanské společnosti, a to na vnitrostátní i unijní úrovni. EHSV zdůrazňuje, že legitimita rozhodnutí EU v konečném důsledku závisí na kvalitě demokratického procesu.
4. Cesta kupředu může být úspěšná jen tehdy, jestliže bude inspirována stejným *vědomím společného cíle*, které vyjadřovalo i přesvědčení otců zakladatelů a které se i později odráželo v každém důležitém kroku kupředu. EU by měla mobilizovat legislativní nástroje, pokyny, financování a spolupráci, které má k dispozici, aby umožnila pokrok ve všech požadovaných aspektech. Cestu vytyčuje Lisabonská smlouva.

² Toto usnesení, jež Evropský hospodářský a sociální výbor přijal na svém plenárním zasedání dne 5. července 2017, vychází z žádosti předsedy Evropské komise Jeana-Clauda Junckera ze dne 4. dubna 2017, v níž požádal EHSV, aby prezentoval nápady a priority evropské organizované občanské společnosti týkající se budoucího vývoje Evropské unie na základě dokumentu Bílá kniha o budoucnosti Evropy.

Scénáře bílé knihy

5. EHSV se nedomnívá, že by volba mezi jednotlivými scénáři³ byla úspěšnou metodou, jak podpořit vědomí společného cíle nebo jak určit budoucí směřování. Zprvce EU nezačíná od nuly. Komise by tedy měla opírat své návrhy o hloubkovou analýzu historie EU – jejích úspěchů a nedostatků – coby užitečného zdroje zkušeností pro budoucnost. Závazky členských států v Římském prohlášení jsou pozitivním a zdravým výchozím bodem.⁴ Zadruhé je všech pět scénářů určeno členským státům a zaměřuje se na institucionální změny, a tudíž postrádá přímý význam pro evropské občany. Mimoto tyto scénáře působí uměle.
6. Scénář 1 neboli – z pohledu EHSV – protloukání se nepřipadá pro EHSV v úvahu. Scénář 5 vypadá pro mnoho lidí přitažlivě, ale v současné době je nereálný. Scénář 2 se svým výlučným zaměřením na společný trh je až příliš omezený. Scénář 4 vyžaduje dohodu mezi 27 státy, což by mohlo vést k ochromení EU a podpořit odstředivé tendence, čímž by mohly být ohroženy cíle a hodnoty Unie. Podle scénáře 3 by mechanismy diferencované integrace, jako je posílená spolupráce, mohly být užitečným nástrojem k překonání neprůchodnosti v některých oblastech a k podpoře pozitivní dynamiky v rámci procesu evropské integrace. Jedná se však spíše o nástroje k dosažení politických cílů, nikoli o cíl sám o sobě. Ačkoli by měly být doporučeny jakožto způsob, jak překonat ochromení či překážky blokuující žádoucí právní předpisy EU, EHSV zároveň zdůrazňuje, že je třeba podporovat sbližování v rámci Unie a bojovat proti roztříštěnosti a rozdělení. Možnost dohody mezi vedoucími zeměmi nebo zeměmi urychlujícími vývoj by vždy měla zůstat otevřená všem, kteří k ní budou svolní, avšak vždy by mělo převážet vědomí společného cíle.

Pohled EHSV na budoucnost

A. Metoda

7. U strategických témat je třeba vycházet ze společné perspektivy, aby se předešlo vzniku rýsující se Evropy à la carte nebo odstředivým tendencím. EHSV doporučuje vývoj, při němž jsou vytvořeny podmínky pro lepší sdílení politické moci ve všech oblastech. To vše závisí v první řadě na politické vůli, a mělo by tudíž být ústředním tématem skutečné rozpravy o budoucnosti.
8. Tradiční rozdělení na vnitrostátní a evropskou úroveň by mělo zmizet. Společné výzvy a vzájemně propojená realita celého kontinentu jen zdůrazňují potřebu společného poslání. Tato témata rovněž vyžadují, aby vedle občanství jednotlivých členských států bylo uznáváno i evropské občanství. Tvorba politiky musí zahrnovat a zapojovat všechny vrstvy společnosti. Cíle by měly být sdíleny a dopad rozhodnutí a politik by měl být rovněž systematicky vyhodnocován na celostátní, regionální a místní úrovni za účelem získání podpory občanů.
9. Při určování budoucího směřování Evropy musí ústřední úlohu hrát Evropský parlament (EP). Kromě toho je zásadně zapotřebí prosazovat zapojení parlamentů členských států a jejich součinnost s EP.

³ Viz dokument *Bílá kniha o budoucnosti Evropy*, březen 2017.

⁴ *Prohlášení vedoucích představitelů 27 členských států a Evropské rady, Evropského parlamentu a Evropské komise, které bylo přijato dne 25. března 2017: <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2017/03/25-rome-declaration/>.*

10. Ústřední cíle musí být doplněny o dohodu mezi členskými státy týkající se:

- cílů, společných nástrojů a termínů, přičemž nejnutnější je společné pojetí vycházející z ucelenosti, transparentnosti, viditelnosti a především společné komunikace;
- potřebné reformy Rady, která zajistí účinnost a transparentnost, a na nezávislé Komisi ve věcech výlučné pravomoci a sdílených pravomocí, a to se silným důrazem na metodu Společenství;
- potřeby řádných konzultací se všemi příslušnými zúčastněnými subjekty a také řádného provádění a respektování zásad právního státu.

B. Politiky

11. Ať již bude pro budoucnost Evropy zvolena kterákoli z možností, EHSV si přeje soudržnou a koherentní Evropskou unii. Mnoho stávajících politik je součástí prohlubování integrace, tedy dlouhodobého procesu, který EHSV plně podporuje. EHSV v poměrně nedávné době k téměř všem těmto politikám předložil podrobné připomínky a návrhy do budoucna.

12. Nezbytným pojítkem evropské integrace je jednotný trh ve všech svých hospodářských a společenských rozměrech a v rámci modelu udržitelného rozvoje. Měl by zajistit skutečné rovné podmínky. Za rozhodující krok kupředu byla zároveň považována HMU. Navzdory působivému pokroku je však její struktura i nadále křehká. HMU je ústředním bodem budoucího vývoje v EU, a proto je její prohlubování velmi důležité. EHSV dává přednost postupné cestě k politické unii s celou škálou makroekonomických a mikroekonomických opatření a ustanovení a se silným sociálním rozměrem. K dokončení HMU je nezbytná skutečná správa ekonomických záležitostí, včetně řízení finančního sektoru v rámci EU, řádných reforem v dotčených členských státech a sdílených přístupů k politikám trhu práce. Lepší správa musí posílit základy pro větší sblížení a solidaritu v celé eurozóně. Velkou podporu mohou představovat vysoce kompetentní veřejné služby v EU. Eurozóna by měla zahájit užší spolupráci v dalších oblastech činnosti.

13. EHSV též zdůrazňuje nutnost soudržnější správy, hlubší integrace a plného nasazení členských států v následujících oblastech:

- koordinovaná evropská průmyslová politika založená na spravedlivé hospodářské soutěži, která zároveň odrazuje od vyhýbání se daňovým povinnostem, musí namísto přístupů jednotlivých států zajišťovat sdílené přístupy ke zlepšování celoevropských podmínek pro posílení konkurenceschopnosti v sociálně tržním hospodářství, a to s rozhodným zapojením všech zúčastněných subjektů do konsenzuálních dialogů a do usnadňování investic (programů) a podpory malých a středních podniků;
- podpora sociálního sblížení zdola nahoru, v souladu s ekonomickým sblížením, z hlediska zaměstnanosti a výsledků v sociální oblasti, a to prostřednictvím provádění evropského pilíře sociálních práv při současném respektování pravomocí jednotlivých členských států;
- energetická unie s řádnou správou, která je nezbytná pro řádný společný trh a energetickou bezpečnost;
- progresivní evropská strategie a legislativní rámec pro boj proti změně klimatu, jež vycházejí z Pařížské dohody a jsou příspěvkem k mezinárodním dohodám v oblasti klimatu, a podpora Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 v rámci všech politik EU;
- jednotný digitální trh jako důležitý prvek budoucí konkurenceschopnosti a podpory tvorby kvalitních pracovních míst a současné předjímání dopadů digitální transformace na zaměstnanost a trhy práce;

- posílená celoevropská strategie v oblasti technologií, výzkumu a inovací;
  - (vícestranná) obchodní politika, jež by v rámci transparentních jednání měla zajistit otevřené trhy a sociální a environmentální udržitelnost a zdůraznit rovnost v obchodních vztazích s cílem zabezpečit evropské zájmy ve světě, který stále více čelí protekcionistickým tendencím;
  - evropská spotřebitelská politika coby politika pro občany.
14. EHSV je toho názoru, že stejně tak sociální otázky a oblast vzdělávání je třeba na úrovni EU řešit systematičtějším způsobem, aby byla nalezena přesvědčivá řešení. Na sociální zabezpečení a vzdělávání se většinou vztahuje zásada subsidiarity, a spadají tedy do oblasti působnosti vnitrostátních právních předpisů a rozhodovacích procesů, a to často za aktivní účasti sociálních partnerů. Pravomoci sdílené mezi EU a členskými státy musí být v sociální oblasti uplatňovány lépe. Vzhledem ke zvýšenému napětí na trzích práce v důsledku digitální revoluce, strukturálních nedostatků na trzích práce a globalizace požaduje EHSV, aby se Evropa viditelně zapojila s cílem prosazovat větší sblížení, pokud jde o některé sociální a pracovní podmínky, a zároveň pomáhat prosazovat tvorbu kvalitních pracovních míst, spravedlivou mobilitu a pozitivní angažovanost občanů. Je třeba se zvláště zaměřit na mladé lidi a jejich nezaměstnanost. Prvořadá je úloha sociálních partnerů, občanská společnost obecně a společenský dialog.
  15. Potřebné je větší sblížení v ekonomické a sociální oblasti v EU. Je však třeba brát v úvahu i rozdíly mezi jednotlivými členskými státy v oblasti hospodářství, kultury a tradic sociálních systémů. EHSV zdůrazňuje, že by EU neměla přihlížet, ale měla by převzít dobře stanovenou odpovědnost. Dříve, než bude moci být stanovena společná cesta kupředu, je nezbytné, aby proběhly řádné diskuse mezi sociálními partnery (a dalšími zúčastněnými subjekty). EHSV navíc poukazuje na význam účinného provádění sociálních směrnic EU ze strany členských států.
  16. I na oblast vzdělávání se vztahuje subsidiarita. Je však nesporné, že sociální a ekonomická budoucnost Evropy a zapojení občanů jsou úzce spjaty s moderními systémy vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních. Budoucnost mladší generace značně závisí na vzdělávání. Dovednosti jsou klíčovým faktorem pro mladé lidi i pro starší generace. EU tak musí hrát aktivní úlohu v probíhajícím procesu modernizace. Vzdělávání hraje důležitou úlohu i při informování o Evropě: EHSV zdůrazňuje nutnost odpovídajícího informování a vzdělávání o EU – a také o evropských hodnotách a občanství – na základních a středních školách.
  17. Je třeba obnovit volný pohyb osob v schengenském prostoru. To z definice znamená, že musí být účinněji chráněny společné hranice. Zároveň je třeba bojovat proti odsouzeníhodnému nárůstu mezinárodního terorismu – včetně vraždění, ale i počítačové kriminality –, který je závažnou příčinou nejistoty, již pociťuje veřejnost. Více než kdy dříve je potřebná spolupráce mezi policií a soudními orgány.
  18. Tyto oblasti přímo souvisejí se zahraniční politikou a s palčivým problémem, který představují nefungující státy a občanské války v sousedství Evropy, a s migračními toky, jež z této situace vyplývají a jež v současné době zastiňují všechny ostatní evropské záležitosti. EHSV velmi podporuje společnou migrační politiku, která poskytuje uprchlíkům ochranu podle mezinárodního práva, společný azylový systém, opatření, jež jsou zaměřena na boj proti nelegální migraci a obchodování s lidmi, a prosazování legálních cest do EU. V téže souvislosti musí EU navázat skutečná partnerství se sousedními zeměmi, a především musí znovu zahájit provádění opravdové evropsko-středomořské politiky.

19. Evropa stojí před výzvou, aby se postarala o své vlastní záležitosti, a tato výzva je naléhavější, než kdy byla v období po roce 1945. Vztahy v rámci NATO a se Spojenými státy a efektivní společné evropské zvládnání problémů objevujících se v sousedství EU naléhavě vyžadují prohloubení společné unijní zahraniční a bezpečnostní politiky, na níž bude nutně záviset úspěšnost vnitřní i vnější bezpečnosti.
-

Evropský hospodářský a sociální výbor

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Za vydání odpovídá: Oddělení návštěv a publikací
EESC-2018-10-CS

www.eesc.europa.eu

© Evropská unie, 2018
Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.
K jakémukoli použití nebo reprodukci fotografií je nutné získat
povolení od držitele/držitelů autorských práv.

Print:
QE-02-18-051-CS-C
ISBN 978-92-830-4081-1
doi:10.2864/044146

Online:
QE-02-18-051-CS-N
ISBN 978-92-830-4096-5
doi:10.2864/49491

CS